ΙΙ. ΙΣΤΟΡΙΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ': Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ ΑΠΟ ΤΟ 1100 ΕΩΣ ΤΟ 800 π.Χ.

1. ΟΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ

Ποια εικόνα παρουσιάζει η Ελλάδα από το 1100 μέχρι το 950 περίπου π.Χ.;

Από το 1100 π.Χ. μέχρι περίπου το 950 π.Χ., η Ελλάδα βρίσκεται σε κρίση, γεγονός που πιστοποιείται από στοιχεία όπως τα παρακάτω:

α) ο πληθυσμός ..... δραστικά

β) η ..... επανέρχεται σε πρωτογενή σχήματα

Τι σημαίνει ότι η οικονομία ακολουθεί *πρωτογενή σχήματα*;

Τα πρωτογενή σχήματα στην οικονομία σημαίνουν ότι η οικονομία:

i. περιορίζεται στη ..... και την κτηνοτροφία

ii. αποκτά ξανά μια καθαρά ..... μορφή

γ) η ..... εξουσία εξασθενεί

Ποιες είναι *οι συνέπειες* από την εξασθένηση της κεντρικής εξουσίας;

Λόγω της εξασθένησης της κεντρικής εξουσίας, παρατηρείται ότι η οργάνωση της κοινωνίας στηρίζεται πια στην ....., στο χωριό, στην ομάδα.

Η δύσκολη αυτή περίοδος δεν κράτησε πολύ, καθώς ήδη από το 950 π.Χ.: παρατηρείται μια ....., ... και πνευματική αναγέννηση.

<u>Ποιες μετακινήσεις των ελληνικών φύλων, κατά τον 12ο αιώνα π.Χ., οδηγούν στη διαμόρφωση των φυλετικών κοινοτήτων:</u>

Κατά τον 12ο αιώνα π.Χ., τα ελληνικά φύλα μετακινούνται και εγκαθίστανται στον ελλαδικό χώρο. Σταθεροποιείται η διανομή τους στην εδαφική έκταση ενώ παράλληλα διαμορφώνονται πλέον τα μόνιμα χαρακτηριστικά των φυλετικών κοινοτήτων του ελλαδικού χώρου.

Ποιος είναι *ο βασικός παράγοντας* που παίζει πρωταρχικό ρόλο στη μετακίνηση των πληθυσμών στον ελλαδικό χώρο;

Ο ..... παράγοντας επηρεάζει αυτές τις μετακινήσεις των ελληνικών φύλων. Γενικότερα, παρατηρείται μετακίνηση με κατεύθυνση από βόρεια προς νοτιότερες περιοχές.

Πιο συγκεκριμένα:

- Δωριείς: Πίνδος ---> α. ..... και τμήμα της Στερεάς
  ---> β. ..... (Μήλος, Θήρα)
  ---> γ. .....
- Θεσσαλοί: Πίνδος ---> α. .....
  Οι παλαιοί κάτοικοι της Θεσσαλίας ήταν οι ..... και οι Αιολείς. Με την κάθοδο των Θεσσαλών, οι μέχρι τότε κάτοικοι εξαναγκάζονται να μετακινηθούν. Οι Βοιωτοί κατευθύνονται στην περιοχή της Βοιωτίας ενώ οι Αιολείες καταφεύγουν στη ....., την Τένεδο και στα βόρεια της Μικράς Ασίας.

- Ίωνες: βόρεια παράλια της Πελοποννήσου ---> ....., Εύβοια, Κυκλάδες

<u>Ποιο χαρακτήρα παρουσιάζαν οι νέες κοινότητες που συγκροτήθηκαν μετά τις μεταναστεύσεις του 12ο αιώνα π.Χ.; Ποιος βρισκόταν στην αρχηγία των κοινοτήτων;</u>

- οι νέες κοινότητες που δημιουργούνται είναι .....
- το κράτος που δημιουργείται από την ένωση των κοινοτήτων είναι φυλετικό
- αρχηγός στο κράτος είναι ο .....
- ο βασιλιάς αρχικά εκλέγεται από τη συνέλεση των ....., ωστόσο αργότερα το αξίωμα του βασιλιά μεταβάλλεται σε .....
- κυριότερη αρμοδιότητα του βασιλιά είναι η ..... γι`αυτό και ως βασιλιάς εκλέγεται ο ικανότερος .....

<u>Ποιοι λόγοι οδήγησαν σε αυτό που ονομάστηκε *ο πρώτος ελληνικός αποικισμός*;</u>

α) η έκρυθμη κατάσταση μετά τις μετακινήσεις των ελληνικών **φύλων** κατά τον 12ο αιώνα π.Χ.

β) ο περιορισμένος ..... χώρος

γ) ο ..... μαρασμός και

δ) το αίσθημα .....

Ποιες ήταν *οι συνέπειες* της παραπάνω δύσκολης κατάστασης που είχε διαμορφωθεί στον ελλαδικό χώρο;

Αποτέλεσμα της κατάστασης αυτής ήταν οι μαζικές μεταναστεύσεις των Ελλήνων προς τα νησιά του ..... και τα δυτικά παράλια της ..... .

Η μετακίνηση των Ελλήνων πραγματοποιήθηκε κατά τον 10ο αιώνα π.Χ. και έγινε κατά φυλετικές ομάδες (π.χ. Δωριείς, Αιολείς, Ίωνες). Η κίνηση αυτή έμεινε γνωστή ως *Πρώτος ελληνικός αποικισμός*.

<u>Ποιες ήταν οι κατευθύνσεις των ελληνικών φύλων κατά τη διάρκεια του πρώτου ελληνικού αποικισμού;</u>

α. Δωριείς ---> ....., Κως, νότια παράλια Μικράς Ασίας[1]

β. Αιολείς ---> Λέσβος, Τένεδος και στα ..... της Μικράς Ασίας (περιοχή της Αιολίδας)

γ. Ίωνες: ---> Χίος, Σάμος, ... παράλια Μικράς Ασίας (περιοχή της Ιωνίας)

1. Στα νότια παράλια της Μικράς Ασίας, οι Δωριείς ίδρυσαν έξι σημαντικές πόλεις οι οποίες αργότερα αποτέλεσαν ένα είδος συνομοσπονδίας, τη *Δωρική εξάπολη*.

Ποιες ήταν οι ασχολίες των αποίκων;

Οι πρώτοι Έλληνες άποικοι ασχολούνται αρχικά με τη ..... ενώ γρήγορα αναπτύσσεται το ..... και ο πολιτισμός.

Ποια εικόνα παρουσιάζει η πολιτική και κοινωνική οργάνωση του ελλαδικού χώρου κατά τον 11ο – 8ο αιώνα π.Χ., όπως περιγράφεται στα ομηρικά έπη;

- οι Έλληνες του 11ου–8ου αιώνα π.Χ.[2], ενδιαφέρονται για το ..... τους και αναζητούν τις ρίζες τους

- τα ..... έπη αποτελούν τυπικό παράδειγμα αυτής της τάσης για στροφή προς το παρελθόν (τον Τρωικό πόλεμο, την εποχή των βασιλιάδων και των ηρώων, μια εποχή μεταγενέστερη της μυκηναϊκής, περίπου 11ος-8ος αιώνας π.Χ.)

- σε πολιτικό επίπεδο, η κοινωνία των ομηρικών επών, έχει τα παρακάτω χαρακτηριστικά:

α) παρατηρείται πολιτική αστάθεια και η διατήρηση της εξουσίας από το βασιλιά δεν είναι ποτέ εξασφαλισμένη

β) στον Όμηρο, ο ηγεμόνας ονομάζεται ..... και όχι *ἄναξ* όπως αποκαλούνταν στη μηκυναϊκή εποχή

γ) πολυάριθμοι και ανεξάρτητοι βασιλείς δρουν ανταγωνιστικά μεταξύ τους και πρέπει συνεχώς να αποδεικνύουν τις ικανότητές τους με ....., ληστρικές επιδρομές, μεγαλοπρεπείς ..... και αγώνες

δ) η κοινωνία κυριαρχείται από ....., είναι αγροτοποιμενική και ζει από τα προϊόντα της και τις ληστρικές επιδρομές

2. Πρόκειται γαι τη λεγόμενη *γεωμετρική εποχή*, η οποία ονομάστηκε έτσι από τη *γεωμετρική τέχνη* που δημιουργήθηκε εκείνη την περίοδο, μια τέχνη που χαρακτηρίζεται από τα γεωμετρικά σχήματα που χρησιμοποιούνται για την απεικόνιση ανθρώπων και ζώων ή για τη διακόσμηση κοσμημάτων και άλλων έργων τέχνης..